



KLAGANDE

1. STEFAN Gunnar Andersson, 19641122-1218
2. Jan-Eric Arvid Boman, 19390713-8436
3. Maj ANITA Viktoria Börlin, 19400418-6443
4. EVA Birgitta Lindau, 19480731-0083
5. AGNETA Elisabet Lundahl Dahlström, 19600703-9321
6. AKSEL Olof Emanuel Nordin, 19911122-0217

MOTPART

Täby kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Barn- och grundskolenämnden i Täby kommuns beslut 2020-09-16, se bilaga 1

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver Barn- och grundskolenämnden i Täby kommuns beslut om att införa en kvalitetspeng.

YRKANDEN M.M.

Barn- och grundskolenämnden i Täby kommun (kommunen) beslutade den 16 september 2020 att införa en kvalitetspeng från och med läsåret 2019/2020 som tilldelas skolor som uppnår vissa indikatorer. Indikatorerna anges i rapporten Kvalitetspeng i grundskola som utgjort underlag för beslutet. Beslutet består av tolv beslutspunkter vars närmare innehåll framgår av bilaga 1.

Stefan Andersson, Jan-Eric Boman, Anita Börlin, Eva Lindau, Agneta Lundahl Dahlström och Aksel Nordin (klagandena) yrkar att beslutet ska upphävas och för i huvudsak fram följande. Beslutet strider mot 2 kap. 8 b § skollagen (2010:800) där det framgår att kommunerna ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. I prop. 2013/14:148, som ligger till grund för bestämmelsen, anges att det är ett mycket viktigt instrument för att kunna uppnå likvärdighet i utbildningen att resurser viktas och fördelas utifrån dessa grunder. Det anges vidare att varje kommun måste ha ett resursfördelningssystem där resurser viktas utifrån hur det ser ut i kommunen och kunna redogöra för på vilket sätt detta förväntas bidra till att eleverna når utbildningens mål. Det måste framgå hur förhållandena på skolor, förskolor och fritidshem påverkat resursfördelningen och hur kommunen vägt in barnens och elevernas förutsättningar och behov. Beslutet om kvalitetspeng går emot såväl skollagens som propositionens intentioner.

Kommunen anser att överklagandena ska avslås och för bl.a. fram följande. Kvalitetspengen syftar till att stimulera skolorna att utveckla sin undervisningskvalitet så att fler elever når högre måluppfyllelse. Urvalet av indikatorer är baserat på forskning om kvalitet i grundskolan, rapporter från Skolinspektionen och Skolverket, reglering om kvalitet i skolan samt en

rättsutredning. Kvalitetspengen är ett komplement till kommunens övriga resursfördelningssystem. Kommunen anser inte att beslutet strider mot det skolorrättsliga regelverket. Några omständigheter som visar varför beslutet strider mot bestämmelsen i skollagen har inte anförts. Det kan därmed inte anses vara visat att beslutet skulle vara olagligt.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för domstolens prövning

Det överklagade beslutet kan endast prövas genom laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725), KL. Vid en laglighetsprövning får förvaltningsrätten inte pröva det överklagade beslutets lämplighet eller skälighet, utan prövningen är begränsad till om beslutet ska upphävas enligt 13 kap. 8 § KL. Något annat beslut får inte sättas i det överklagade beslutets ställe. Enligt 13 kap. 7 § KL är det vidare bara de omständigheter som har förts fram av den klagande inom överklagandetiden som kan beaktas.

Enligt 13 kap. 8 § KL ska ett överklagat beslut upphävas om

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

I mål om laglighetsprövning ankommer det i första hand på klaganden att visa att kommunens beslut är olagligt. Bevisbördan kan dock i vissa situationer övergå till kommunen. Kommunen som får anses ha visst ansvar för utredningen i processen måste, beroende på typen av beslut och mot detta framställda anmärkningar, kunna redovisa underlaget för beslutet. (se RÅ 2010 ref. 119).

Förvaltningsrättens bedömning

Klagandena har anfört att införandet av en kvalitetspeng strider mot skollagens bestämmelser om resursfördelning.

I 1 kap. 4 § andra stycket skollagen anges att det i utbildningen ska tas hänsyn till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Enligt 2 kap. 8 b § skollagen ska kommuner fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

Av förarbetena till 2 kap. 8 b § skollagen framgår att bestämmelsen infördes med syftet att förtydliga skolans kompensatoriska uppdrag som bl.a. kommer till uttryck i 1 kap. 4 § skollagen. Att resurser viktas och fördelas utifrån förutsättningar och behov bedömdes av regeringen vara ett mycket viktigt instrument för att kunna uppnå likvärdighet i utbildningen och en viktig förutsättning för att eleverna ska nå utbildningens mål (prop. 2013/14:148 s. 19).

Regeringen bedömde att det inte var möjligt att generellt avgöra hur stor del av en kommuns budget för skolväsendet som bör omfördelas utifrån barn- och elevgruppernas sammansättning och vad som är en tillräcklig differentiering. Vilka faktorer som bör beaktas och i vilken omfattning så ska ske måste anpassas till den verksamhet det är fråga om och till lokala förhållanden. Det ansågs därför inte vara möjligt att i skollagen eller någon annan författning ge närmare anvisningar om hur resursfördelningen ska göras (prop. 2013/14:148 s. 20).

I propositionen framhålls att varje kommun måste ha ett resursfördelnings-system där resurser viktas utifrån hur det ser ut i kommunen och kunna redogöra för på vilket sätt detta förväntas bidra till att eleverna når utbildningens mål. Det måste framgå hur förhållandena på skolor, förskolor och fritidshem påverkat resursfördelningen och hur kommunen vägt in barnens och elevernas förutsättningar och behov (prop. 2013/14:148 s. 21).

Täby kommun har beslutat att skolor som uppnår minst fyra av fem indikatorer ska tilldelas en kvalitetspeng. De fem indikatorerna är kopplade till elevhälsa, upplevd trygghet i skolan, formell kompetens hos lärare och rektor samt kunskapsprogression. Kravet på kunskapsprogression måste vara uppfyllt för att en skola ska kunna få pengan. För en högstadieskola innebär det att andelen elever med godkända provresultat från nationella proven i matematik, engelska och svenska ska ha ökat från årskurs sex till nio. Vad avser exempelvis elevhälsa ska skolan bl.a. kunna påvisa att eleverna har tillgång till lagstadgad skolhälsovård samt att minst 85 procent av eleverna uppger i brukarenkät att de trivs i skolan. Kommunen avsatte totalt fem miljoner kronor för kvalitetspengen år 2020.

Kommunen har anfört att syftet med kvalitetspengen är att stimulera skolorna att utveckla sin undervisningskvalitet så att fler elever når högre måluppfyllelse. Det framhålls att valet av indikatorer grundar sig på bl.a. forskning om vad som påverkar kvaliteten i skolan. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte att de utvalda områdena som indikatorerna är kopplade till, t.ex. elevhälsa samt trygghet och studiero, är viktiga för att eleverna ska kunna nå målen med utbildningen. Indikatorerna är dock utformade på ett sådant sätt att det är skolans och elevernas resultat och prestationer inom de utvalda områdena som beaktas vid tilldelningen av kvalitetspengen. Såsom lyfts fram i kommunens beslutsunderlag är ett möjligt utfall att skolor som riktar sig till elever i behov av särskilt stöd har svårt att uppnå indikatorerna

eftersom eleverna där oftare har lägre måluppfyllelse och färre behöriga lärare. Hänsyn tas alltså inte till de förutsättningar och behov som elever på dessa skolor har.

Kommunen har fört fram att kvalitetspengen endast är ett komplement till kommunens övriga resursfördelningssystem. Av förarbetena till 2 kap. 8 b § skollagen framgår visserligen att det saknas närmare anvisningar om hur resursfördelningen ska göras och hur stor andel av kommunens budget som ska omfördelas och utifrån vilka kriterier. Det är dock, enligt förvaltningsrättens mening, tydligt att kommunen vid en omfördelning av resurser måste utgå från barnens och elevernas förutsättningar och behov utifrån målsättningen att uppnå likvärdighet i utbildningen. Genom kvalitetspengen belönas de skolor som uppnår de av kommunen uppställda kvalitetskraven, i stället för att gå till de skolor där elevernas behov är som störst. Även med beaktande av den relativt stora frihet kommuner har att utforma ett resursfördelningssystem anser förvaltningsrätten att detta står i strid med 2 kap. 8 b § skollagen.

Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att kommunens beslut om att införa en kvalitetspeng strider mot lag. Beslutet ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

Johan Höök

Rådman

Särskilda ledamöterna Sören Strand och Håkan Torngren har också deltagit i avgörandet.

Förvaltningsrättsnotarien Siri Coxner Norman har varit föredragande.

BARN- OCH GRUNDSKOLENÄMNDEN

BGN 2019/69-69

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 34INKOM: 2020-10-21
MÅLNR: 21766-20
AKTBIL: 17**§ 68****Kvalitetspeng grundskola**

I "Den politiska inriktningen för Täby kommun under mandatperioden 2019-2022" gavs uppdraget *Godkänt resultat i alla ämnen i årskurs 9 är en viktig förutsättning för högre studier. En kvalitetspeng ska därför utredas med syftet att få en bättre kvalitet i grundskolan och med målet att höja andelen elever med godkända betyg i alla ämnen.*

En rapport är framtagen som ett underlag för beslut om att införa en kvalitetspeng i grundskolan. Syftet är att stimulera skolorna att utveckla sin undervisningskvalitet så att fler elever når högre måluppfyllelse. Rapporten baseras på forskning om kvalitet i grundskolan, Skolinspektionens och Skolverkets rapporter, förordningar och allmänna råd om kvalitet i skolan, samt en juridisk rättsutredning.

I ärendet föreligger tjänsteutlåtande, med bilagor, daterat 9 september 2020.

Yrkanden

Anna Gustavsson (M) yrkar bifall till kommunledningskontorets förslag i sin helhet.


Stefan Andersson (S) och Angelica Andersson (SD) yrkar avslag till kommunledningskontorets förslag i sin helhet.

Ordföranden ställer yrkandet om bifall till kommunledningskontorets förslag mot yrkandet om avslag under proposition, och finner att nämnden beslutar i enlighet med kommunledningskontorets förslag.

Barn- och grundskolenämndens beslut

1. Barn- och grundskolenämnden beslutar att godkänna rapporten *Kvalitetspeng grundskola*, daterad 9 september 2020.
2. Barn- och grundskolenämnden beslutar att införa en kvalitetspeng från och med läsåret 2019/2020 som tilldelas skolor där minst 4 av 5 jämnt viktade indikatorer från rapporten uppnås, varav kunskapsprogression är obligatorisk.

Forts. § 68

ordf.sign:..... 

just.sign:..... 

BARN- OCH GRUNDSKOLENÄMNDEN**Forts. § 68**

3. Barn- och grundskolenämnden beslutar att indikatorvärden fastställs för kommande år i samband med att barn- och grundskolenämnden beslutar om bidragsbelopp för kommande kalenderår.
4. Barn- och grundskolenämnden beslutar att pengarna följer grundbeloppet och fördelas per elever folkbokförda i Täby kommun till skolor i Täby kommun och fristående skolor utanför Täby kommun som uppnår fastställda indikatorvärden och om minst 90 % av eleverna är folkbokförda i Täby.
5. Barn- och grundskolenämnden beslutar att skolor med elever folkbokförda i Täby kommun ska på Täby kommuns efterfrågan tillhandahålla resultat på efterfrågade indikatorvärden senast 30 september årligen.
6. Barn- och grundskolenämnden beslutar att skolorna inte förlorar kvalitetspeng från ett år till ett annat på grund av ett års sviktande resultat som beror av tillfälligheter som kan svåra att råda över, exempelvis rekrytering.
7. Barn- och grundskolenämnden beslutar att finansiering av pengarna görs inom nämndens budgetram där kvalitetspengens omfattning beslutas (5 mnkr år 2020).
8. Barn- och grundskolenämnden beslutar att avsätta medel för kvalitetspeng är ett maxbelopp som rekommenderas att inte överstigas om elevvolymerna ökar.
9. Barn- och grundskolenämnden beslutar att ge utbildningschefen i uppdrag att utvärdera kvalitetspengen om 3 år för att se om önskat syfte har uppnåtts.
10. Barn- och grundskolenämnden beslutar att ge utbildningschefen i uppdrag att utreda behovet av att återinföra socioekonomisk resursfördelning för att säkerställa att även de barn och elever som har sämre förutsättningar att nå utbildningens mål ändå gör det.
11. Barn- och grundskolenämnden beslutar att positiv betygsprogression används som en temporär mätning av elevernas kunskapsprogression läsåret 2019/2020.
12. Barn- och grundskolenämnden beslutar att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Reservationer

Stefan Andersson (S) reserverar sig mot beslutet (se bilaga 1).

Angelica Andersson (SD) reserverar sig mot beslutet (se bilaga 2).

ordf.sign:  just.sign: 



Barn- & Grundskolenämnden

Reservation

2020-09-16

Ärende 4: Kvalitetspeng grundskola

Vi Socialdemokraterna reserverar oss emot alla 11 beslutspunkter i ärendet om att införa Kvalitetspeng i grundskolan from läsåret 2019/2020.

Vi ifrågasätter och anser att en kvalitetspeng inte är förenligt med skollagens skrivningar om att fördela resurser efter elevers olika förutsättningar och behov.

Vi välkomnar en utredning, och stödjer ett införande, av en modell för en socioekonomisk resursfördelning (Besluts punkt 10). Dock anser vi att den frågan kan behandlas utanför detta ärende och väljer därför här att yrka avslag även till denna punkt med anledning av att utredningen kopplas till ett införande av kvalitetspeng.

Täby 2020-09-16

För Socialdemokraterna i BGN

Stefan Andersson

Barn och Grundskolenämnden 16/9 2020

Sverigedemokraterna i Täby
reserverar sig gällande
förslaget kvalitetspeng i grundskola.



ANGELICA ANDERSSON

TÄBY 16/9 2020





Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.